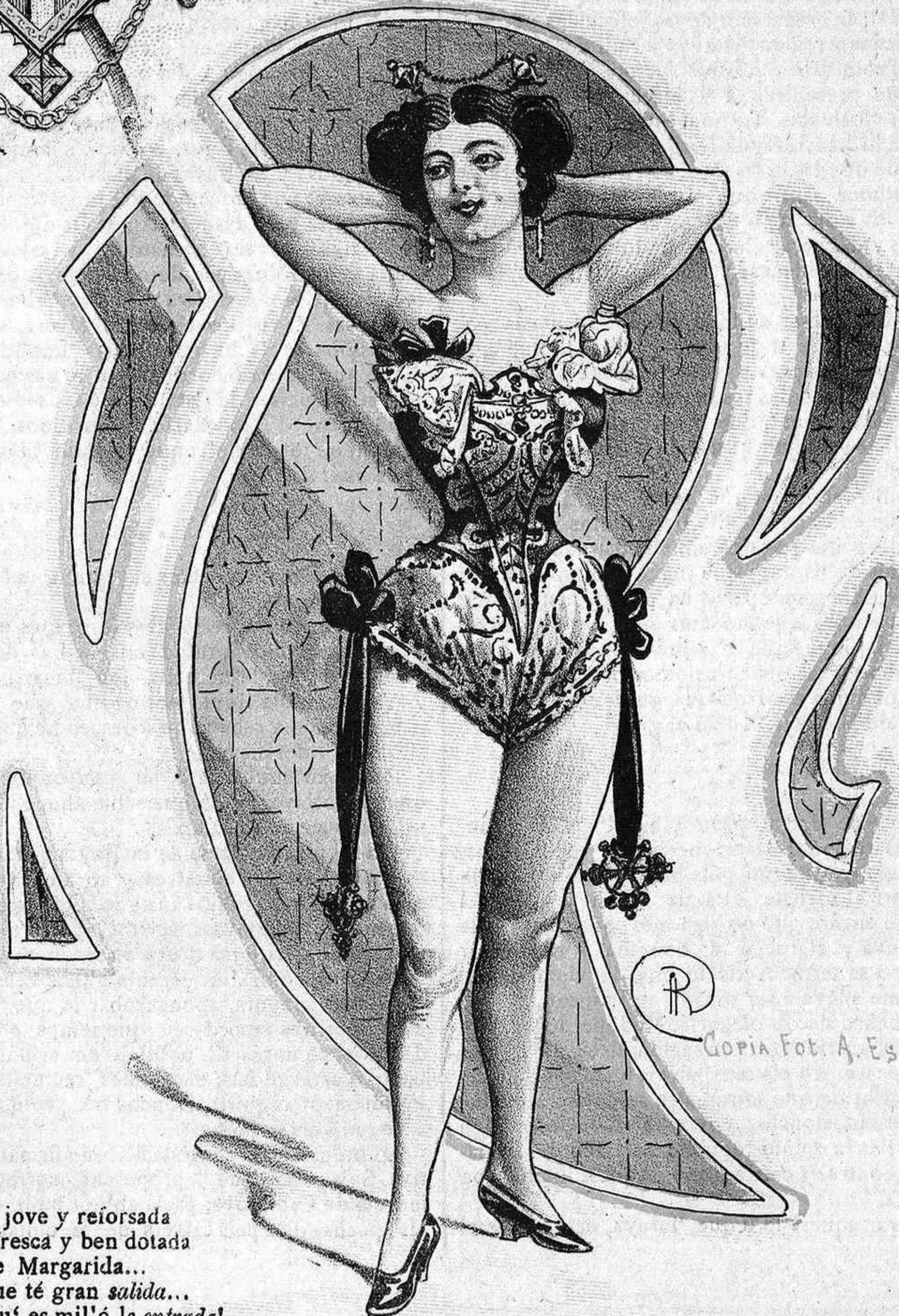
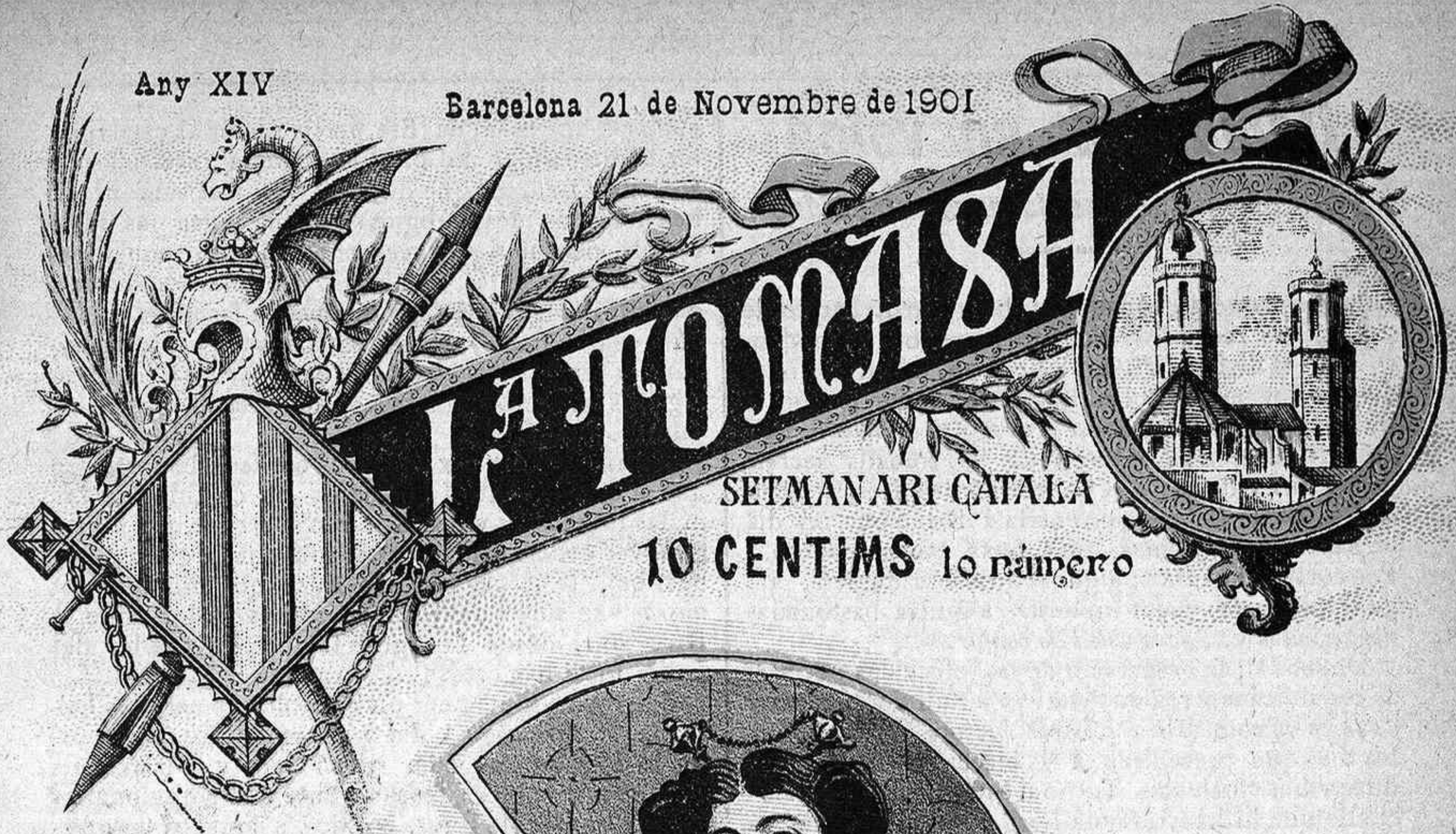

Any XIV

Barcelona 21 de Novembre de 1901

R

Copia Fot. A. Espluors.

Guapa, jove y reïorsada
 tant com fresca y ben dotada
 es la tiple Margarida...
 Diuen que té gran salida...
 ¡Jo dicn qu' es milló la entrada!

Demunt d' un volcá

Las darreras eleccions

.....

Per aquesta vegada n' hem surtit barato de las eleccions. Nosaltres que com Asmodeo, el diable coix de 'n Lessage, tenim la virtut de ficarnos per tot y facultat per ensumar lo que 's guisa á tot arreu, estávam feya molts dias ab la pell de gallina perque enterats de 'ls treballs secrets de 'ls uns y del esperit belicós de 'ls altres, créyam que 'l dia de las eleccions seria á Barcelona un dia de sanch y llágrimas, una fetxa esborronadora.. Per sort no fou aixis; alguns tiros escadussers, alguns sustos de major quantia, algunas bastonadas esgarriadas y... *pare usted de contar.*

Donchs si; la preparació de las eleccions per part de republicans y regionalistas va ser un verdader *tour de force* y, com saben nostres lectors, prengué en los dias que precediren á las eleccions un caracter de terrible virulencia. Tothom estava en la convicció de que hi hauria feyna llarga; tothom tenia la seguritat de que las casas de socorro treballarian de valent; tothom sabia que 'ls republicans estavan decidits á tot y molts no ignoravan qu' aquells dias los armers y daguerias havian fet un extraordinari despaig d' armas blanques y de foch y de projectils de diversos calibres.

Donchs bé; á pesar de lo molt que la fantasia popular treballá, á pesar de lo molt que 's digué que farían uns y altres pera guanyar la batalla, la realitat deixá pálidas totas las fantasias y totas las divagacions. Unicament, que la realitat no aparequé á la superficie y lo que hi havia en el fondo no passá de misteri.

Es cert; Barcelona estigué aquell dia á dos dits del més tremendo perill. Els barcelonins dormiren aquelles nits y trasquejaren aquells dias ab la plácida candidés de 'ls noys que jugan demunt lo cráter d' un volcá. Ara que 'l perill ha passat, just es que se sápigam... encare que no més siga per evitar'ho un' altre dia. Convé que may més la passió política torni á emborraxar als barcelonins fins al extrèm de abocarlos á una encarnissada guerra civil dintre 'ls carrers de la ciutat. Aném al grá.

*
**

El Govern de Madrit prou sabia l' esperit dominant á Barcelona. Barcelona no es regionalista, pero desenganyada de tots els partits desde 'l republicà unitari al carlista, está de cor al costat del catalanisme encare que no siga més que per lo de ser gent nova y alardejar d' honrada y demostrar gran amor á sa terra. Aixis donchs, la victoria del regionalisme anava á ser sonada, fulminant, per lo qual el Govern decidí ofegarla. Medi per lograr'ho; oposar á las nutridas masses regionalistas altras més nutridas encara. Ab els seus, ab els fusionistas no calia comptar'hi perque son quatre soldats y un cabo.

Era necessari, donchs, enviar á Barcelona algú que desvetllés la opinió republicana y abordés la massa obrera contra 'l catalanisme. Aquest home fou en Lerroux.

Per lograr aquest lo fi que 'l duya, era necessari

apelar á una mentida. Era precis pintar al catalanisme com enemich del progrés, com á reaccionari y arcáich. Olvidant que dins del regionalisme hi caben totas las ideas religiosas y fins totas las ideas socials, perque 'l *self government* de un poble res té que veure ab las creencias y ab la organizació del treball, 's digué (aprofitantse de las ideas d' alguns regionalistas) que 'l catalanisme era reaccionari, 's predicá (en virtut de comptarse en lo partit algunas personas adineradas) que 'l catalanisme era burgés.

Ab aixó en Lerroux y 'ls seus corifeus demostraren que si estavan faltats de lógica no 'ls hi faltavan malas intencions y demostraren sobre tot, que sabian guanyar conciensudament el sou que algú, no sabém qui, 'ls hi pagava. No falta qui diu que las *missas* van surtir del joch, ja qu' es notori que á Barcelona, desde fa algú temps las orelles del pobre Jordi han crescut d' un modo fenomenal.

Enganyats tontament els republicans per en Lerroux, lo *curandero* Ardid y altres vividors, pintantlos lo catalanisme com reaccionari y ensarronats com bens els obrers, fentlos veure que 'l regionalisme era burgés, la lluyta política 's convertí en guerra religiosa y en lluyta de classes.

S' exercí una coacció moral monstruosa sobre 'ls demócratas y 'ls desheretats; se 'ls digué que matar el catalanisme era humanitari y salvador; se 'ls incitá al assassinat y al desordre; 's prociamá poch menys que la *repartidora* y la *Sant Barthelemy* en una pessa. Se 'ls provehí de revólvers, se 'ls armá de bastons, se 'ls hi assegurá la impunitat, se 'ls digué que en Jordi corria ab tot lo gasto... y se 'ls citá per la plássa de Catalunya á las set del demati, ab l' intent d' abordarlos com llops famolenchs demunt de tots aquells que votessin la candidatura de la *gunt de bé*.

*
**

Y ¿qué feyan entretant els que s' adornan á si mateixos ab tal titul?

La primera impresió al veure que en Lerroux desencadenava demunt d' ells las iras de 'ls demócratas y de 'ls desheretats, fou donar un manifest y retirarse de la lluyta fent constar que 'l regionalisme no podia rebaixarse á descendir fins al terreno ahont se 'l desafiava.

Pero aixó equivalia á fer una confessió de cobardia y allavors algú que sabia ahont jeu el dimoni, sembla que parlá aixis;

—Senyors. Retirarse de la lluyta quan la elecció es nostra, quan la ciutat está ab nosaltres, es demostrar un «canguelo» insigne. Quatre baladers y dos mil ilusos apoyats pe 'l Govern no tenen d' espantarnos. La forsa bruta 's respón ab la forsa...

—¿Cóm, cóm?... cridaren algunas veus.

—Jo sé, senyors, ahont trobar lo que 's necessita. Tots vosaltres recordaréu que temps enrera havia d' aixecarse un partit polítich en armas. Tots els treballs estavan fets; els homes reclutats y á sou, l' armament adquirit. Donchs bé... volèu que vagi á llogar á eixos homes?...

Ignorém si la contestació fou afirmativa ó negativa. Sols se sab que 'l proponent, corregué alguns indrets de Catalunya, parlá ab qui be li semblá y... als pochos dias pels carrers de la ciutat 's diu que

corrian vuyt cents homes, morenos, colrats, aragonesos en sa majoria, de port casi militar y vestits tots ab idèntica brusa, consemblant pantalón, parionas espartenyas .. y ab lo mateix revólver Smith á la cintura é idèntica teya de mallas á la faixa.

Els impacients y els enfurismats del regionalisme volian que la provocació 's contestés ab la provocació, el garrot republicá ab el revolver de 'ls vuyt cents. Es més, algú proposava lo mateix dematí de las eleccions que sobre 'ls tres mil manifestants de la plassa de Catalunya s' hi atessin els vuyt cents gossos de presa... Alló hauria sigut una carniceria inútil; la reflexió imperá, lo núcleo pensador estimá que una bata'la semblant tacaria de sanch las aspiracions de la gent de bé. Al fi s' acordá després de molta discussió, que 'ls vuyt cents no donarian fe de vida, excepte en lo cas de que 'n Lerrooux y 'ls seus apelessin al sistema de trencar el cap als regionalistas; aixó es, no carregar la lliura fins que 'ls contraris empleyessin las tres unsas.

Per aixó, la elecció aná com una seda. No més hi hagué sanch devant del Foment y al carrer de la Cadena, ó sigui en aquells punts ahont els corifeus de 'n Lerrooux volgueren fer la forrosa. Destacaments de vint y trenta homes guardavan els llochs amenassats y en honor de la veritat s' ha de dir que no s' excediren, ab tot y haverse excedit los *lerrouxistas*

Una observació important; la Lliga Regionalista ha estat guardada durant molts dias, segons se 'ns ha dit, per un destacament permanent de 'ls consabuts *vuyt centaris*. Entre ells cridava l' atenció, segons se diu, un bragat minyonás de farrenya cara y morena barba, que guardava el vestibul, descansant sobre l' fusell.

Un' altra observació; la major part de 'ls projectils disparats en los *combats* del Foment y del carrer de la Cadena, 's diu que corresponen al mateix calibre de revolver Smith.

Observació final; Sesusurra que 'ls gastos electorals de 'ls republicans van pujar á 14,000 pessetas amén de 'l particulars de 'n Lerrooux. Va haver'hi dos candidats que afluixaren las 2000 pessetas per barba que 'ls hi corresponian. Las altres 10,000 pessetas no las ha pagadas ningú y no obstant no 's deuen. No será lo Cassino de Fussió qui las ha satisfetas, ja que segons veus, en vigílias d' eleccions no arrivava á 500 ptas lo que tenia en caixa y en cambi estava desahuciat. Tal volta el senyor *Jordi* podria dar rahó de qui ha satisfet aquets dos mil duros, los quals bonas estiradas d' orelles l' hi haurán costat.

¿'S convencen ara de com hem viscut sobre un volcá?

RAMON BERENGUER.

GANTARS

Á ELLA

Semblas las capsas de luxu quan encare s' han de omplir, molt adornada per fora pero ¡qué buyda de dins!...

Que «Manos blancas no ofenden,» diu un ditxo en castellá; tu vas darme una trompada al nas, ¡y 'l tinch molt inflat!...

Si las debils donzelletas tinguessin forsa com rabia ¡los solteróns ja estariam convertits en esqueixada!...

Si las donas cambiessin com fan ab las llangonissas, per cambiar tothom la seva ¡Renoy quinas corredissas!

¿Que no m' agradan las donas? qui 'm fassi tal disfavor que 'm deixi un ratet la seva... ¡segú que no dirá aixó!...

QUIMET DE LAS COPLAS.

¡Oh la Providencia!

Dalt lo puig de la Bleda arrogant temps enrera s' hi alsava la capella de S. Clímach de Venecia.

Mes un jorn de tempesta caygué un llamp sobre d' ella pegant foch, tornant cendra á n' el Sant, á la Verge y á Jesús fill d' aquesta; y ni un roch, ni una pedra quedá en peu de l' esglesia.

Si aixis Deu ne flagella son sagrat y sant temple ¡quin gros cástich se li espera á la casa del heretje!

S. BRUGUES.

Nocturn

Quan la nit callada sas alas extén y pel cel la lluna surt ab los estels, també á Barcelona surten al ensemps ólivas, xibecas, mussols y esparvers.

Pro son una mena de rassa d' aucells que si alguna volta badas pel carrer, molt fácil que 't birlin rellojje y calés, si algun' altra cosa després no hi segueix.

Donchs, ves ab cuydado, si vas pel carrer quan la nit callada sas alas extén. —¿Y 'ls guardias —pots dirme; Jo 't contestaré que 'ls guardias no 's troban... ¡ni per un remey!

RAMPELLS.

LA TOMASA
UN GASAT DE "PIGOS PARDOS"

Víctor Serra

—A la butxaca veig que hi portas cinch duros y deu céntims. Bueno, treyém comptes... Els cinch duros me 'ls quedo per unas polacras. 'T. respecto 'l resto porque has de donar pá á la familia. ¡Que no digui la teva dona que t' exploto!

AIXÓ NO POT ANAR

Aixó no pot anar! sento exclamar als que treballan.

¡Aixó no pot anar! cridan los que viuen de renta.

¡Aixó no pot anar! sento que diu tothom.

Tant los que piulan com los que xiulan; tant el que vén com el que compra; tant el propietari com el que vá á lloguer, á tots se 'ls escapa la mateixa muletilla: ¡Aixó no pot anar!

Y, efectivament, no pot anar ni ab rodas. Pero ¿qui 'n té la culpa? Tothom. Tots ho fém anar tant malament com sabém. Tots volém arreglar las casas dels altres y no 'ns sabém arreglar la nostra. Trobém dolents los actes dels demés y nosaltres prediquém conciencias y veném vinagre. Veyém una palla en l' ull del vehi y no veyém una viga en el nostre.

Los pobres, diuen mal dels richs á tot pasto.

Los richs, vomitan pestes contra 'ls primers perque no son soferts. Al pas qu' aném, —exclaman— aviat se 'ns pujarían á las barbas aquesta gent. Lo tenir capital, sempre he vist qu' ha servit pera alguna cosa, diu un dels que van á cobrar el cupó. Lo diner es una mentida; lo treball ho es tot, clama un socialista. Pero ningú arregla res. Es forsa haverho de dir: "no aném en lloch uns nialtres. Las costúms son péssimas, dolentíssimas, execrables.

Als obrers se 'ls té d' esclavizar perque com que no tenen l' instrucció deguda, quan mes llibertat se 'ls dona, mes s' embruteixen. Confonen la llibertat ab la llibertinatje. (Aixó ho diu un reaccionari que no sab la «a» pero que té més pessetas que cervell.

¿Es dir que 'ls que res fán se poden donar tots los gustos vivint á costa nostra del fruyt del nostre treball, xuclantnos nostra sang y matantnos lentament? diuen los d' abaix. No, aixó no pot anar; no pot ser aixó. Si no estèm instruhits es perque treballém massa horas. Volém treballarne menos y aixís podrém anar á estudi y podrém donar instrucció als nostres fills.

Y, efectivament, los estudis se veuen buyts y 'ls cafés y tabernas plens de gom á gom. Richs y pobres tots tiran la casa per la finestra. Lo desbarajuste es inmens.

¡Aixó no pot anar! diuen las senyoras de *alto coste*. Lo meu marit se 'n vá per las sevas, jo me 'n aniré per las mevas, donchs.

¡Aixó no pot anar! diuen á veus altas las pobras mullers dels qu' han d' anar á guanyar el jornal. Lo meu home vá al café, jo me 'n aniré al ball. ¡Viva l' igualtat, fraternitat y... 'l conill ab arrós.!

Tots dihém qu' aixó no pot anar y ningú procura arreglarho de bona manera pera que tots á la una pogué anar bé. Ningú 's posa d' acort.

Y es que com he dit primerament, las costúms son dolentas, péssimas á tot serho.

Si alguna confiança tinch en algùn home —haig de ser franch— la tinch en el *Barberillo*. Aquet si que predica ab l' exemple, Aquet si que 'ns deixarà á tots en el just mitj que 'ns correspongui. Si 'l deixan fé á n' ell, es 'l únich home que pot regenerarnos y fernos fe issos.

Es l' únich qu' ab los seus remendos pot deixar-nos com nous.

Aquet si qu' es un grrran patriota y un home que vá á tot arreu.

QUICO DE SANS.

A una estrella

Permetme hermosa Estrelleta
que pel mitj d'eix poble brillas,
que parli de tas faldillas
un aprenent de poeta.

Un jorn, per casualitat,
vaig contemplar un moment
tos baixos, y .. francament
vareig quedar'hi encantat;

no perque fossin luxosas
tas faldillas, no, aixó no...
Fou perque á contra claró
's veyá... la mar de cosas.

Y á través de tas faldillas,
ab la claror qu' el sol dóna,
vegi tos contorns de dona;
tas superbas pantorrillas.

Tas perfeccions d' una á una
vaig contemplá ab forma bella.
Jo sí que mirant la Estrella
puch ben dir qu' hi vist la lluna.

R. AMORÓS ESTEBANELL.

Rostoll

Passava un enterro per la Rambla y un senyor preguntá á un altre:

—¿Qui déu ser lo difunt?

—Jo 'm penso qu' es lo qui vá dins del bagul, responguè.

*
**

Entre marit y muller:

(Ell): ¿Perqué t' has de posar al cap cabell d' un altra dona? .. (referintse als postissos).

(Ella): ¿Perqué t' has de posar á las mans pell d' un altre animal?... (referintse als guants).

*
**

D' un inventari extés per un escribá molt celebrat:

«Item... un gran tapís de Flandes ab personatjes de bestias.»

*
**

—Geroni.

—¿Qué mana, senyor?

—Demá 'm cridarás á las 4, perqué á las cinch surt 'l tren.

—Perdi cuydado, senyoret; tóquim 'l timbre y no passi cap ansia.

PEPET DEL CARRIL.

«M
Nost
Perr
en e
puig
de «
opin
l' an
De
de lo
qu' a
y al
vaig
al car
La fe
els pl
la fal
era lo
pero t
que l'
d' aho
un sa
y aqu
es per
jes lo
la pol
Ell
ell me
en lo
per pe
Jo, en
mon c
ma car
ma plo
't diré
qu' á G
las bot
de nos
té 'l sa
jab la c
Així
ab eix
de que
'm casa
Ja sé
ja sé qu
puig no
com tar
Mes r
qu' aqu
que aix
en uns l

MAS PRIMERAS RELACIONS

.....

«Ma ben estimada Carme;
Nostre idili s' ha acabat.
Permetme amor, que t' ho digui
en eixa forma brutal,
puig atenintme al adagi
de «com més amichs, més clars»,
opino que en eixas cosas,
l' anar ab embuts res val.

Dech, donchs, al corrent posarte
de lo que passa. Es el cas
qu' al acabar la carrera
y al venirme 'n aqui dalt,
vaig obrir mon escriptori
al carrer de Ciudadáns.
La feyna jamay venia,
els plets passavan molt alts,
la falta de coneixensa
era lo que 'm feya mal
pero tingui la gran ditxa
que l' establiment de baix
d' ahont jo el bufet tenia,
un sabater l' ocupás
y aquest sabaté á Girona
es personatge important
jes lo cacich que remena
la política local!...

Ell podia plets donarme,
ell me podia *llensar*,
en lo mon de la política
per per fer de mi algo important.
Jo, en cambi, podia durli
mon concurs ardit y osat,
ma carrera, ma paraula,
ma ploma. Per no ser llarch
't diré que vam aliarnos,
qu' á Girona 'ns hem calsat
las botas y per penyora
de nostra aliansa formal,
té 'l sabaté una nevoda...
¡ab la qual m' haig de casar!

Aixis, donchs, oh hermosa Carme,
ab eix escrit 't faig part
de que si Deu no ho esguerra
'm casaré 'l mes entrant.

Ja sé que vessarás llágrimas,
ja sé qu' aixó 't farà mal
puig no en va has sigut *ben meva*,
com també jo teu hi estat...

Mes resignat; reflexiona
qu' aquest mon nostre es molt gran,
que aixis com jo vaig á caure
en uns brassos may somniats

á tu no 't faltarà un tonto
á qui dar per llebre, gat.

De tots modos, bella Carme,
per temps que passi y per anys
que transcorrin, jo 't prometo,
que dins de mon pit hi haurá
un altar per la donzella
qu' entre mos brassos ayments
esfullá la flor hermosa
de son candor virginal;
y aquellas nits de deliri
que várem passar plegats
y aquellas estonas dolsas
de passió boja, ideal,
sempre vibrarán gratíssimas
al cor de ton ex-aymant.
Narcis del Roure.»—

—

Finia
de llegir la carta aquesta
quan lo *frou-frou* d' un vestit
va ressonar en ma orella.
Tingui lo temps just, precis,
per ficarme á la pitrera
las cartas...

—¿Y donchs, mussol?
va exclamar una veu fresca
mentres dos brassos grassóns
en lo meu coll feyan presa...
¿En qué pensas? Fa mitj' hora
qu' estich espera qu' espera
y no vens may..,

La vritat;
la Carme estava tan bella,
tan fresca y tan incitant
y tan plena de promesas
que vaig estar casi apunt
d' olvidar la meva afrenta,
renunciar á ma venjansa
y... *llensarme* als brassos d' ella.

Pero no, del vil engany
era la impressió tan fresca,
mon odi tan enconat
que, fins de la gloria eterna
hauria abdicat ab goig
per no perdre ma revenja.

No 'm doná per fer burgit
ni 'm pegá per la «tremenda»
llensant crits ó vessant sanch
com els marits de tragedia.

¡Ben lluny d' aixó! Puig vaig ser
enganyat ab tanta fleuma,
per venjarme vaig recorre
á igual, idéntich sistema...

Aixis es que fent un cambi
de mestre, ab melosa llengua
vaig dir; — Dispensa amor meu,
si he faltat á ma promesa.

Tu m' estavas esperant
aixis.. vestida á la fresca
ab aquest cosset d' huri
y ab ta rossa cabellera
mentres jo rumiava molt
per donarte una sorpresa
y... ja la tinch ..

—¿Qué será?

—¿No vas dirme temps enrera
que 'l teu ideal, era fer
un viatge de boda?...

—Certa!

Pero també es molt vritat
que tu t' hi negavas sempre...
—Donchs, mudo de pensament;
per lo tant, vas y 't vesteixes
y surtím en lo carril
ara mateix...

—¡Quina pressa!
¿Y no vols cap anticipo
ara que ja soch ben teva?
va dirme amorosament
emocionada y vermella.
—No; quan siguém lluny d' aqui,
ja 'n parlarem... Vés, apréssat.
—Ah, escolta.. ¿á quin punt aném?
—¡A Girona!

—¡¡Santa Verge!!
cridá mudant el color.

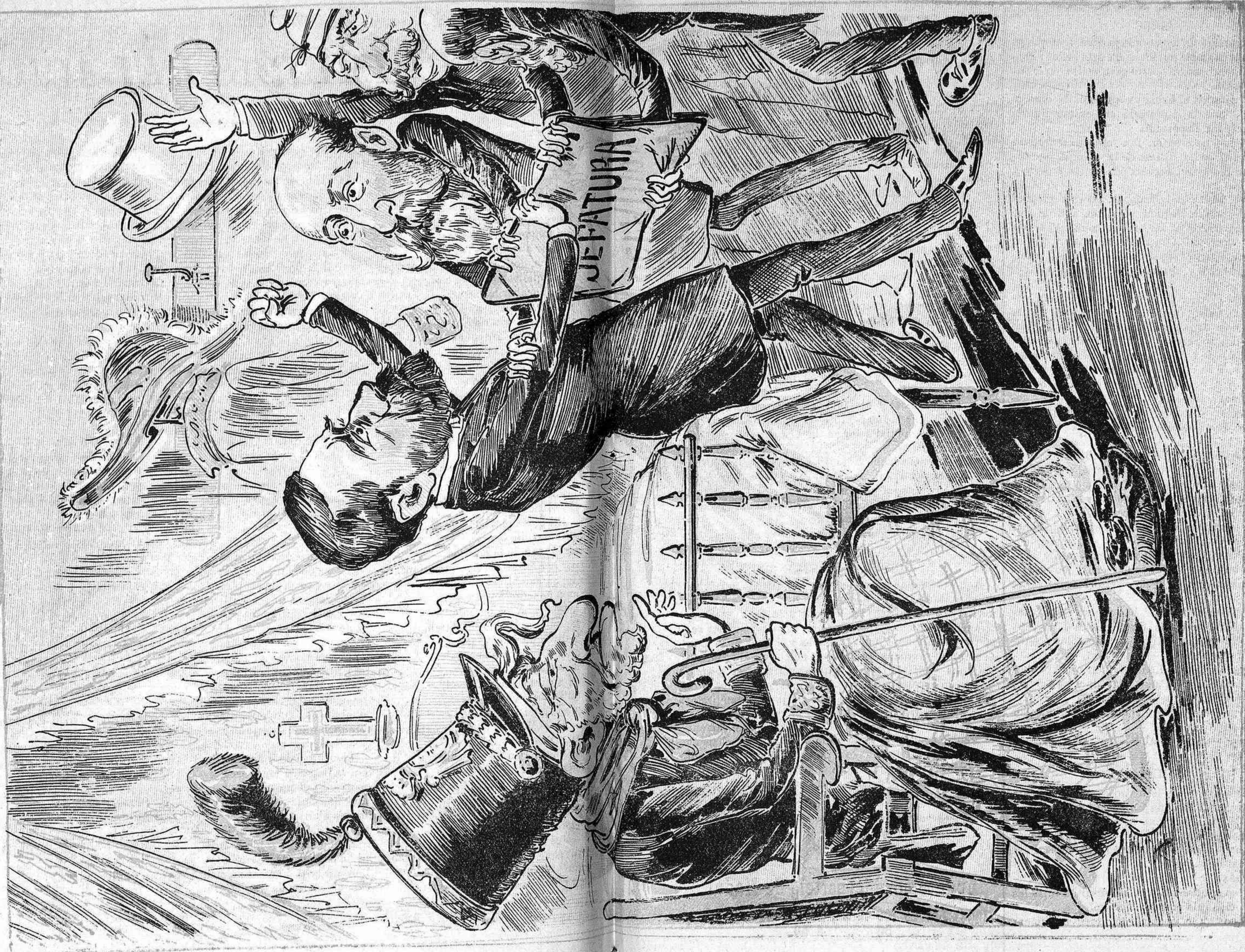
—¿Qué tens?

—No... rés... la sorpresa..
la sorpresa... que m' has dat
¡Quin gust, veuré un' altra terra!—
—Y va marxar á vestirse...
.. Si encara una proba certa
'm faltava, per quedar
segur de la infamia d' ella
la tenia ab aquell crit,
sa turbació y palidesa...

M. RIUSECH.

(SEGUIRÁ)

Al veurel tant pié de nafra
inútil ja pel combat,
s' arma la gran sarracina
perque tots volen manar.

TEATROS

LICEO

Nit de inauguració de temporada ja es sapigut que es centro de lo mes notable en totas las arts bellas per lo que no cal dir com estaria nostre gran teatro en la nit del dissapte passat.

Además en dita nit hi havia un estreno de obra de Wagner, per lo tant la expectació era extraordinaria devant de succés tan important.

L' estreno á que 'ns referim, fou la ópera *Il crespúcolo degli Dei* que es la última de la trilogia que comensant ab *La Walkyria*, segueix ab *Tristan é Isotta* y després *Sigfrid*.

Il crespúcolo degli Dei la Empresa Bernís procurá presentarla ab tota la deguda propietat, á fi de que poguessim apreciarne totas sas bellesas, confiant además la direcció y concertació á un mestre alemany y que en vida del célebre Wagner sigué un de sos amichs y deixples mes aprofitats y apreciats del musich de Bayreuth.

Que lo mestre Fischer (que es lo de referencia) coneix la obra, no volém negarho com tampoch que la porta ab lo compás degut, pero si debém manifestar que á ser italiá lo mestre Fischer ó á dirse Gonla, los *sabis* y *pequeños* s' haurían rabejat de lo *lindo* al observar las mutilacions que s' hi feren, aixis com també al veurer lo poch colorit de la orquesta que doná alguna deficiencia en lo personal artistich.

Are se concretaren a ferho pagar tot als artistas de dalt l' escenari y als pobres músichs d' abaix pero no al mestre.

La imparcialitat ab los inteligents també hi brilla per sa ausencia.

No sabém á qui culpar de la fredor ab que sigué rebut *Il Crespúcolo* puig sols s' aplaudí ab calor la marxa fúnebre que hi há al final del segon acte.

En las representacions successivas al estreno ja hi hagué mes millora de conjunt per lo que sentiren aplausos las Sras. Picart y Biondelli y los Srs. Grani y Rosatto; pero ab tot no creyém que desperti l' entusiasme de *La Walkyria* ni quedí de repertori com *Lohengrin*.

Pera la deguda presentació s' han pintat cinch complertas decoracions, obra dels Srs. Urgellés y Junyent habentse acreditat aquest últim com á notable escenógrafo en la del segon acte.

Pera avuy está anunciat *Lohengrin* en que hi debutarán las Sras. Bordalba y Parsi-Petinella y los senyors Palet, Arcangeli y Calvo.

Celebrarém que en aquesta ópera lo mestre Fischer hi brilli ab tot son talent.

Pera la setmana entrant y ab lo debut del tenor Biel, se prepara *Aida*.

ROMEA

Una nova comedia conta lo teatro catalá y aquesta es la del Sr. Nogués, titulada *Un marit modelo ó lo pa de casa* que si bé son argument no es nou, está escrita ab soltura y dialogada ab facilitat no trobantse exenta de xistes de bon género y arribant al desenllás sense cansanci per l' espectador

Lo final agrada per lo imprevist.

La execució acertadissima, com ho resultan totas las obras que la companyia pren ab carinyo.

No cal dir que autor y actors sigueren sumament aplaudits.

Pera demá s' anuncia l' estreno de una comedia dramatica escrita per los Srs. Figueras y Gelabert, titulada *Elena* y se prepara *La cotorra del convent* de E. Boix y *La casa dels valents* de Jofre lo pelat. Aquesta última, tant per lo titol com pe'l pseudoním del autor 'ns fa oló de ignocentada.

NOVETATS

Dugas grans obras ha posat la companyia Piera Buxens en la passada setmana y son l' *Otelo* arreglat per Retés y *Un drama nuevo* que com es sabut es del célebre Tamayo.

La primera, en honor á la vritat, resultá molt deficient. Dita companyia no es pera obra tant gigantesca. Sigué un gros atreviment del Sr. Buxens lo volguer nos presentar al protagonista de la més gran concepció del immortal Shakspeare.

En quant á *Un drama nuevo* ab tot y ser també una obra las que 's requereixen grandiosas facultats, sortí molt ajustada tant individual com en conjun', habenthi obtingut molts aplausos la Srta. Garrigós y los Srs. Piera, Bozzo, Nieto y Muñoz, encarregats de los personatjes Alicia, Yorick, Shakespeare, Walton y Edmundo, respectivament.

Pera avuy está anunciat en definitiva l' estreno de *El apostol blanco*, drama en 4 actes dividits en 12 quadros que ha escrit lo redactor de *La Vanguardia* don Ramón Pomés.

Per tractarse de un company en la premsa, celebrarém son bon éxit.

Ja s' ha publicat lo personal de la companyia Zacconi y condicions de abono pera las sis únicas funcions que donará aquest genial actor en la primera decena del próxim Decembre.

Actualment treballa á Madrit y son trevall, á jutjar per la premsa d' alli, ha produhit verdader fanatisme com no havia lograt encare cap altre actor.

Las noticias particulars que 'n tenim nosaltres corroboran lo talent del eminent artista.

No cal dir, que esperém la seva *tournée* ab ansia,

TIVOLI

CIRCO EQUESTRE

Aquesta setmana han debutat los clowns musicals anomenats Les Roggi's que sigueren molt aplaudits, además los excéntrichs Olschansky y la seva acompanyanta Miss Lonny (que en vritat es molt guapa) resultant un número molt notable y ultimament han debutat los germans Gubier's en son originalissim treball que consisteix en executar paissatjes, vistas, retratos de personatjes, etc. per medi de draps y artefactes deteriorats, produhint un conjunt notabilissim y de gran parescut tot lo que 's proposan reproduhir.

Los Gubier's, creyém que cridarán poderosamente la atenció com ja ho feren en la nit del debut, habent lograt una verdadera ovació quan reproduhiren al venerable Krüger que resultá de un perfecte parescut.

En porta hi ha lo debut de los *Camaleonas*.

UN COMICH RETIRAT.

TALONARIS

— PERA —

apuntacions del sorteig de Nadal

Los de 100 fullas, á 80 céntims

" " 50 " á 50 "

À LAS FOSGAS

Ja 'l *Lliberal* rendeix comptes
pero els examinadors
portan als ulls una vena
y es clar tot ho veuen fosch.
De pobres ni un sol ja 'n queda
are ja menja tothom.

Regalos als lectors

— DE —

LA TOMASA

CONDICIONS

1.ª Pera l'adquisició del regalo dintre de Barcelona s'ha de presentar el *cupó* (no cal retallar-lo del periòdic) en nostra Administració S. Ramón, 6, junt ab l'import corresponent.

2.ª Los lectors de fora farán la mateixa operació, presentant el número al corresponsal respectiu, qui inutilitzarà el *cupó* y per son conducte rebrán l'exemplar.

3.ª Els cupóns primas caducarán al cap de vuyt dias ó avans si s'agotés l'obra anunciada.

4.ª Els corresponsals de fora tindrán el desquento de costúm, avisantnos cada setmana el número d'exemplars que desitjan se 'ls remeti ó tenen encarregats.

LA TOMASA

CUPÓ PRIMA N.º 11 (1)

Que dona dret á adquirir per

UN RAL

comedia en un acte y en vers

Dispensí, hi ha principal

original de R. CABALLER Y SÁEZ

qual preu corrent es lo de

UNA PESSETA

(1) Caduca als vuyt dias ó avans si s'agotan 'ls exemplars.

Campanadas

De papers ridiculs se n'han vist molts en lo mon, desde qu'aquest existeix, pero com lo del Sr. Garriga y Nogués, ex rector de la Universitat, no se n'han vist gayres.

Tenim que l'home fou suspés interinament perquè no doná compte de que la gent escolar s'alborotava. Gracias á la actitud del claustre universitari y á la bullangueria de 'ls estudiants, fou reposat en son carrech.

Joyós per la victoria qu'altres havian alcansat, fa gallarets imprudents que 'ls estudiants li corejan. Aquestos gallarets arriuan á Madrit y l'home que ho sab, s'apressura á telegrafiar entonant el *mea culpa*. Allí explica que lo dit no ho va volguer dir y demana misericordia.

Naturalment, el ministre no 's deixa con moure y aquest cop li clava entre cap y coll una destitució en tota regla.

Ab rara habilitat, lo Sr. Garriga y Nogués s'ha indisposat ab tothom. Centralistas y regionalistas, lliberals y retrógrados tothom está d'acort en calificar sa conducta del mateix modo.

Tothom diu, y té rahó,
que per los cárrechs d'altura
la gent vella no serveix,
perquè 'ls vells semblan criaturas.

Tot just proclamats els regidors catalanistas, van reunir-se y van acordar que mentres no 's disposés de personal fiat en los rams de Consums é Hisenda, cap de 'ls elegits acceptaria el més infim cárrech en eixas comissions.— Aixís al menos, van dirse, si en tals rams 's fan tarugos, ningú podrá senyalarnos á nosaltres, puig qu'estarém ben agéns á lo que 's trami pe 'ls regidors que componen las comissions respectivas.—

Els republicans al saber ho van reunir-se també, é intentaren pendre 'l mateix acort; dich intentaren perquè després de discutir'ho llargament no varen adoptar-ne cap. Sembla que tots els republicans van estar'hi conformes, excepte un individuo que no volgué donar el bras á torce, ni volgué renunciar á las ganguetas que entrant en eixas comissions li poguessin cabre.

Es una llástima que 'ls altres republicans no hagin prés un acort sério.

Y, aquest, devia ser lo de publicar lo nóm y apellidos del individuo en questió perquè tot Barcelona en general y 'ls seus electors en particular el coneguessin.

✱

Un anunci que retallo de 'ls periòdichs;
«Pupilos á todo estar á 30 pesetas al mes. Carrer tal, número qual»

Trobo qu'aquest reclám constituheix una impropietat de llenguatge que 'l códic d'auria castigar.

La redacció del mateix, hauria de ser d'aquesta manera;
«Fábrica de tísichs y anémichs ab premeditació y alevosia. 30 pesetas al mes. El bagul 's regala de propina»

Y allavors, res tindriam que dir'hi.

✱

Un subjecte que té en son poder una cédula personal de deu pesetas expedida en 31 de Julio y firmada per un tal S. Martinez ha rebut un d'aquestos dias una papeleta firmada per la mateixa persona, en la que se 'l conmina á pagar pe 'l débit 18'90 pesetas y pe 'l recárrech 31'50; en total 50'40 pesetas.

La cosa no deixa de tenir bastant xiste. Una cédula que 's cobra en temps oportú y luego 's torna á passar al cobro quintuplicada, á veure si 'l peix mossega l'am.

Jo no diré que siga descuyt ó mala intenció. Pero si diré que si es descuyt mareix la cessantia y si mala intenció una excursió de *recreo* á Ceuta ó á Melilla.

No passarà una cosa ni l'altra. El Martinez del quento ó que treballa 'l *quentó*, seguirá tan campant desempenyant lo seu cárrech ab negligencia ó mala fé.

¡Hagués sigut Rector de la Universitat altra cosa li passaria!

✱

Ja tenim un baró mes á Catalunya; lo baró de Bonet vice-rector y senador per la Universitat.

Lo nomenclament ha vingut ab rara oportunitat; per poguer ser elegit senador per la Universitat era precis que acredités un titul nobiliari y el mateix dematí que l'elegian 's firmava á Madrit lo titul de noblesa.

Es estrany lo contrast del modo com s'ha tractat desde Madrit al doctor Bonet y de la manera qu'ha sigut baquetjat el Sr. Garriga y Nogués.

En el fondo d'aquestas questions s'hi bellugan á vegadas las lluytas de guant blanch que son tan terribles ó mes entre 'ls sabis qu'entre las donas coquetas.

✱

Segons explicava l'altre dia un periòdich, lo que passa á la presó de Barcelona es verdaderament escandalós.

Estant prohibit pe 'ls reglaments entrar vi y armas als presos 's procedeix sempre á un *cacheo* ab los visitants. Homes y donas qu' acuden á la presó per visitar un amich ó parent, son escrupulosament registrats; dels homes se 'n cuydan els empleats y de las donas una celadora. Mes succeheix á lo millor que la celadora té altra feyna y 'l registro femeníl va á cárrech d' empleats mascles, los quals efectuan aquest ofici ab la delectació qu' es de suposar y entretenir hi de debó, sobre tot quan la registrada es femella de *circunstancias*.

Aixó es senzillament asquerós y s' imposa que qui pot hi posi remey. Passi que 'ls escarcellers distrutin d' algunas gangas que 'ls compensin la vida que portan, pero aquesta es massa... *ganga*.

Al port de Barcelona ha sigut desembarcat un canó de molta historia.

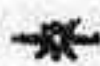
'S tracta de una monstruosa pessa Ordoñez que va anar de Trubia á Barcelona, de Barcelona á Mahó, de Mahó á Filipinas, estigué posada en bateria en las fortificacions de Manila allavors de la guerra hispano-americana, torná á Barcelona, torná á Mahó, ha retornat á nostra ciutat y retornará á Trubia...

Vostés dirán: Ab tantas *idas y venidas* no 'n deu tenir poch de serveys executats la pessa de referencia. ¿Qué 'n deu haver mort d' enemichs d' Espanya un' arma tan colossal y qu' ha fet tants viatjes?

Donchs, no senyors. No ha mort á ningú. No més va fer un disparo de proba, que va ser per ella lo cant del cisne. Al primer disparo 's inutilisá avans de sortir de la península la primera vegada.

Donchs allavors, si no servia per res ¿perqué ha viatjat tant?

¡Qué hi dirá un hom!.. Misteris de la gent d' *armas tomar!*

Hem rebut lo programa d' un concurs de cartells artistichs anunciadors que obra la casa Eduard Roca y germans de Palma de Mallorca. pera anunciar els papers de fumar que la mateixa fabricat.

Las condicions son las següents; Tamanyo 70 cjm per 32 — Cinch tintas — Inscripciones. «Papeles Roca para fumar» «Marcas Violón, Siglo XIX y Aguila»

Tots los projectes deurán ser entregats en lo carrer de Tallers 22, magatzém, avans del 26 de Febrer de 1902.

Se concederán tres premis de 1000, 300 y 200 pessetas respectivament.

¡Animarse, donchs, artistas!

Aquesta setmana ha sigut la de las bullangas estudiantils.

A Barcelona s' ha surtit á saragata diaria desde fa una porció de dias. A Madrid 'ls escolars han faltat á classe quatre ó cinch dias porque sí, pe 'l gust de anticipar las vacacions de Nadal. A Valencia y Saragossa per no ser menos, 'ls estudiants han fet campana per protestar de una disposició del ministre Romanones.

Es una cosa molt grossa que 'ls alumnos espanyols tot els serveixi de pretexte per deixar las aulas buydas y anar á pendre 'l sol.

Com en aquell poble que tot, absolutament tot, desde 'l prenyat de l' arcaldesa á la fuga del agutzil, donava

motiu per que s' apujés el pá, aixis pe 'ls estudiants espanyols tot serveix de pretexte per faltar á classe.

Lo que volen els estudiants y la justicia de las causas que defensen, están retratats ab dos detalls, un de 'ls escolars d' aquí y un altre de 'ls de Madrid.

Els d' aquí, avuy fan questió de gabinet ó de aula, la reposició del Rector Sr. Garriga Nogués, 's desganyitan cridant que visca y corejan calurosament lo discurs imprudent que 'l boca moll del Rector 'ls hi aboca. A l' endemá, domanan la destitució del Sr. Garriga y juran que no entrarán á classe fins que se li hagi donat la cessantia y abominan del discurs que 'l dia avans aplaudiren.

Els de Madrid 's fan amos de la via pública, creman els tramvias eléctrichs, apallissan als conductors y cobradores que no 's volen treure la gorra devant d' ells, y... cridan «¡Visca la llibertat!»

Fém notar aquestas contradiccions porque ja 's vá fent una mica pesat aixó de que uns quants aixalabrats, més amichs del tresillo y las carambolas que de 'ls llibres, pertorbin al seu antoig la tranquilatat d' una població y la llibertat de 'ls seus companys d' estudis, que sols 's cuydan d' estudiar.

SECCIO TELEGRAFICA

(Servey particular adelantat — pe 'l *fil especial* de LA TOMASA—qu' encare ningú may no li ha trencat

LAS CORTS, - 16— A l' hora d' arronsarse. Acabo de fe un discurs que jo 'm pensava que tindria molta punta y sembla un *canto* de matalás. De tantas cosas com podia dir per pulverisar á n' en Lerruch y á n' en Socías no n' he dit cap. Jo no sé si es la influencia de las aguas d' aquí ó l' aspecte de la Cambra, lo *certus* es que se m' ha arronsat el llombrigo. ¿Será potser que soch massa decent per venir á fer de bugadera?.. Per menos de dos quartos esqueixava l' acta. S veu que 'l qui no es poca-vergonya de mena, no serveix pera aquets papers.

RUCH-VERT.

SAFREIG NACIONAL, - 18— A l' hora de «si te he visto no me acuerdo». Acabo de fer un discurs *terrible*. No en defensa de 'ls obrers atropellats per la lley Gonzalez sobre las huelgas. No atacant al Govern com me pertocaria en ma calitat de republicá. Acabo de defensar al Gobernador de Barcelona y al ministre de la Gobernació y al Govern en pes. Algúns ja 'm tatxan de ministerial vergonyant. Més veurán si no 'ns morim

LERRUCH.

CORRESPONDENCIA

A. Ribas Ll. — M' quedo l' anagrama. *Ramonet del café*. — El "Recort" es algo desigual. *Pere Font Nielfa*. — Totas dugas s' aprofitarán. *J. Montabliz*. — Va bé gracias. *F. Berenguer R.* — Aceptat y gracias. *Manuel Castellá*. — No m' acaba de fe 'l pes. *Esparragueri*. — Aceptat. *Peig y C^a*. — S publicará *Anis de Cumí*. — El quento es vell y la forma pesada. *Aygua Freda*. — Els impossibles. Lo demes no va. *Albertet de Vilafranca*. — El trenca-closcas y prou.

Jaume Plá. — Tampa. *E. U. N. A.* — Robuda la lliura estelina. Pot enviar el resto quan li plasqui.

Quedan cartas per contestar.

EL GRAN SAGERDOT

—Rabins, hi anat al Congrés
y en va ma defensa ha estat.
Al últim ha resultat
que 'ns carreguem els neulés.

SENAT